Artikel 18a en artikel 18d, Wet op de loonbelasting 1964

Artikel 18a, eerste, tweede, zesde en achtste lid, en artikel 18d, eerste lid, onderdeel d, Wet op de loonbelasting 1964

Pensioenrichtleeftijd vóór 67 jaar vanaf 1 januari 2015 (regime Witteveen 2015) (Vraag & Antwoord 14-008 d.d. 140714)

Vraag
Op 1 januari 2015 treden de maatregelen van de Wet verlaging maximumopbouw- en premiepercentages pensioen en maximering pensioengevend inkomen en Wijziging van de Wet verlaging maximumopbouw- en premiepercentages pensioen en maximering pensioengevend inkomen en het Belastingplan 2014 (Witteveen 2015) in werking. De jaarlijkse pensioenopbouwruimte wordt beperkt tot ten hoogste 1,875% voor regelingen gebaseerd op het middelloonstelsel en ten hoogste 1,657% voor regelingen gebaseerd op het eindloonstelsel. Bovendien wordt er een maximum gesteld aan het in aanmerking te nemen pensioengevend loon. In 2015 is het maximum pensioengevend loon € 100.000. De fiscale pensioenrichtleeftijd blijft in 2015 67 jaar.

Moet in een pensioenregeling van een na 1949 geboren werknemer altijd een pensioenrichtleeftijd van 67 jaar of ouder worden opgenomen?

Antwoord
Nee. Ook na het in werking treden van Witteveen 2015 mag in een pensioenregeling een pensioenrichtleeftijd lager dan 67 jaar worden opgenomen. Voor werknemers die na 1949 zijn geboren geldt dan wel de voorwaarde dat de omvang van het op te bouwen ouderdomspensioen niet hoger is dan het op basis van algemeen aanvaarde actuariële grondslagen naar de lagere pensioenrichtleeftijd herrekende fiscaal maximale ouderdomspensioen ingaande op 67 jaar. Dit volgt uit artikel 18a, zesde lid, van de Wet LB. Deze actuariële herrekening kan zowel plaatsvinden in de opbouwfase als op de ingangsdatum van het pensioen. In de opbouwfase leidt de herrekening tot een lagere jaarlijkse maximale opbouw voor het ouderdomspensioen.

Maximale opbouwpercentages voor een ouderdomspensioen
In het overzicht hieronder zijn de vanaf 1 januari 2015 geldende maximale, herrekende opbouwpercentages opgenomen voor ouderdomspensioen ingaande op 67, 66, 65, 64, 63, 62, 61 en 60 jaar.

TABEL 1

Pensioenleeftijd volgens pensioenregeling	Maximaal opbouwpercentage ouderdomspensioen in een eindloonstelsel	Maximaal opbouwpercentage ouderdomspensioen in een middelloonstelsel
67	1,657	1,875
66	1,536	1,739
65	1,428	1,616
64	1,329	1,504
63	1,240	1,403
62	1,158	1,311
61	1,084	1,226
60	1,015	1,149

Gevolgen voor het partnerpensioen
Als in de pensioenregeling een pensioenrichtleeftijd lager dan 67 jaar is opgenomen, betekent dit niet dat ook de maximale opbouwpercentages per (bereikbaar) dienstjaar voor het partnerpensioen en het wezenpensioen van de artikelen 18b en 18c van de Wet LB op een lager (actuarieel herrekend) niveau moeten worden vastgesteld. Vanzelfsprekend is het aantal (bereikbare) dienstjaren voor het partner- en wezenpensioen wel lager dan bij een in de regeling opgenomen pensioenrichtleeftijd van 67 jaar.

Maximale opbouwpercentages voor een ouderdomspensioen plus 70% partnerpensioen
Men kan er ook voor kiezen om de omvang van het partnerpensioen in de pensioenregeling te stellen op 70% van het ouderdomspensioen. Bij een pensioenrichtleeftijd lager dan 67 jaar is het opbouwpercentage van het partnerpensioen dan lager dan het toegestane wettelijke maximum van artikel 18b van de Wet LB. Ten opzichte van de situatie bij een pensioenrichtleeftijd van 67 jaar wordt het partnerpensioen in dit geval immers evenredig verlaagd met de verlaging van het opbouwpercentage voor het ouderdomspensioen.

Door eerst een partnerpensioen op basis van het wettelijk maximum van artikel 18b van de Wet LB toe te zeggen en deze toezegging direct te laten volgen door een ruil van partnerpensioen naar ouderdomspensioen, wordt de actuariële herrekening van het ouderdomspensioen gedeeltelijk gecompenseerd. Het naar het ouderdomspensioen te ruilen partnerpensioen is gelijk aan het verschil tussen het in eerste instantie toegezegde fiscaal maximale partnerpensioen en het partnerpensioen van 70% van het ouderdomspensioen. Het resultaat van deze ruil leidt dan tot de volgende maximale opbouwpercentages van het ouderdomspensioen.

TABEL 2

Pensioenleeftijd volgens pensioenregeling	Maximaal opbouwpercentage ouderdomspensioen in een eindloonstelsel	Maximaal opbouwpercentage ouderdomspensioen in een middelloonstelsel
67	1,657	1,875
66	1,557	1,761
65	1,465	1,657
64	1,380	1,562
63	1,302	1,474
62	1,230	1,392
61	1,163	1,317
60	1,101	1,246

Maximale opbouwpercentages voor een ouderdomspensioen voor de toepassing van artikel 10aa UBLB
In het overzicht hieronder zijn de maximale, herrekende verlaagde opbouwpercentages opgenomen voor ouderdomspensioen ingaande op 67, 66, 65, 64, 63, 62, 61 en 60 jaar voor de toepassing van de combinatie van een verlaagde franchise met een verlaagd opbouwpercentage als bedoeld in artikel 10aa UBLB.

TABEL 3

Pensioenleeftijd volgens pensioenregeling	Maximaal opbouwpercentage ouderdomspensioen in een eindloonstelsel (artikel 10aa, eerste lid, UBLB)		Maximaal opbouwpercentage ouderdomspensioen in een middelloonstelsel (artikel 10aa, tweede lid, UBLB)	
	Maximaal 1,483%	Maximaal 1,570%	Maximaal 1,701%	Maximaal 1,788%
67	1,483	1,570	1,701	1,788
66	1,375	1,456	1,577	1,658
65	1,278	1,353	1,466	1,541
64	1,190	1,260	1,365	1,435
63	1,110	1,175	1,273	1,338
62	1,037	1,097	1,189	1,250
61	0,970	1,027	1,112	1,169
60	0,909	0,962	1,042	1,096

Maximale opbouwpercentages voor een ouderdomspensioen plus 70% partnerpensioen voor de toepassing van artikel 10aa UBLB

In het overzicht hieronder zijn de maximale, herrekende verlaagde opbouwpercentages opgenomen voor ouderdomspensioen ingaande op 67, 66, 65, 64, 63, 62, 61 en 60 jaar gecombineerd met een partnerpensioen van 70% van het ouderdomspensioen voor de toepassing van de combinatie van een verlaagde franchise met een verlaagd opbouwpercentage als bedoeld in artikel 10aa van het UBLB.

Ook bij toepassing van de verlaagde opbouwpercentages en franchises van artikel 10aa van het UBLB is het mogelijk om de omvang van het partnerpensioen in de pensioenregeling te stellen op 70% van het ouderdomspensioen. Bij een pensioenrichtleeftijd lager dan 67 jaar is het opbouwpercentage van het partnerpensioen dan lager dan het toegestane wettelijke maximum van artikel 18b van de Wet LB in combinatie met artikel 10aa van het UBLB. Ten opzichte van de situatie bij een pensioenrichtleeftijd van 67 jaar wordt het partnerpensioen in dit geval immers evenredig verlaagd met de verlaging van het opbouwpercentage voor het ouderdomspensioen vanwege de actuariële herrekening naar de lagere pensioenrichtleeftijd.

Door eerst een partnerpensioen op basis van het wettelijk maximum van artikel 18b van de Wet LB in combinatie met artikel 10aa van het UBLB toe te zeggen en deze toezegging direct te laten volgen door een ruil van partnerpensioen naar ouderdomspensioen, wordt de actuariële herrekening van het ouderdomspensioen gedeeltelijk gecompenseerd. Het naar het ouderdomspensioen te ruilen partnerpensioen is gelijk aan het verschil tussen het in eerste instantie toegezegde fiscaal maximale partnerpensioen en het partnerpensioen van 70% van het ouderdomspensioen. Het resultaat van deze ruil leidt dan bij toepassing van de verlaagde opbouwpercentages en franchises van artikel 10aa van het UBLB tot de volgende maximale opbouwpercentages van het ouderdomspensioen.

TABEL 4

Pensioenleeftijd volgens pensioenregeling	Maximaal opbouwpercentage ouderdomspensioen in een eindloonstelsel (artikel 10aa, eerste lid, UBLB)		Maximaal opbouwpercentage ouderdomspensioen in een middelloonstelsel (artikel 10aa, tweede lid, UBLB)	
	Maximaal 1,483%	Maximaal 1,570%	Maximaal 1,701%	Maximaal 1,788%
67	1,483	1,570	1,701	1,788
66	1,393	1,475	1,598	1,680
65	1,311	1,388	1,504	1,581
64	1,235	1,308	1,417	1,489
63	1,166	1,234	1,337	1,405
62	1,101	1,166	1,263	1,328
61	1,041	1,102	1,194	1,255
60	0,986	1,043	1,131	1,188

Slotopmerkingen

Artikel 18a, zesde lid, van de Wet LB laat de directe toekenning van een ouderdomspensioen op basis van tabel 2 of 4 zonder de omweg van de ruil van het partnerpensioen niet toe. Slechts via de weg van toezegging van een maximaal partnerpensioen, direct gevolgd door een (gedeeltelijke) ruil daarvan naar het ouderdomspensioen op basis van artikel 18d, eerste lid, onderdeel d, van de Wet LB, kan deze situatie worden bereikt. Uiteraard kan er alleen een ruil van partnerpensioen plaatsvinden als er daadwerkelijk een partnerpensioen is toegezegd.

Omdat de rechten van de partner door de (gedeeltelijke) ruil van het partnerpensioen naar het ouderdomspensioen worden aangetast, zal de partner moeten instemmen met de ruil. Het door de ruil ontstane verlies aan partnerpensioen kan op grond van artikel 18d, eerste lid, onderdeel d, van de Wet LB niet worden gecompenseerd.

De bovenstaande opbouwpercentages gelden als een algemeen toepasbare richtlijn. Daarvan kan in individuele omstandigheden worden afgeweken. Daarvoor moet aannemelijk worden gemaakt dat in dat individuele geval een ander actuarieel herrekend opbouwpercentage moet worden toegepast.

Bij beschikbare-premieregelingen kan men voor 2015 uitgaan van de premiestaffels van V&A 14-004 (premiestaffels bij een pensioenopbouwpercentage van 1,875% in een middelloonregeling). Deze premiestaffels zullen in de loop van 2014 worden opgenomen in een beleidsbesluit. Voor een na 1949 geboren werknemer kan men alleen de staffels gebruiken met leeftijdsklassen tot 67 jaar. Bij ingang van het pensioen vóór 67 jaar is het dan aanwezige kapitaal de tegenwaarde van de herrekende aanspraken ten opzichte van 67 jaar.